

Eisen aan kwaliteit gaan steeds verder

J.G.P. Verheij (PR)

Als het over 'kwaliteit' gaat op het melkveebedrijf, denkt men meestal aan de kwaliteitsuitbetaling van de melk. Voor allerlei afwijkingen die in een monster tankmelk aantoonbaar zijn bestaan kortingen. Dit systeem heeft altijd heel goed gewerkt. Toch hebben steeds meer mensen in de veehouderij en zuivel het gevoel dat dit alleen niet meer voldoende is. Tegenwoordig wil de consument graag weten of dierlijke producten worden voortgebracht op een 'verantwoorde' manier, en of dat ook aangetoond kan worden. Daarbij gaat het om het dier (gezondheid en welzijn), erf en gebouwen, en om milieu en natuur op en rond de boerderij.

Via het tankmelkmonster hebben we de kwaliteit van melk goed in de hand. Nu moet nog aangetoond worden dat de produktiewijze goed is. Onze collega's van het IKC-L hebben in 1994 een notitie geschreven over de noodzaak van een passend zorgsysteem voor de kwaliteit van de produktie in de melkveehouderij.

De notitie werd besproken in verschillende organen van de sector en de produktieketen. Er ontstond een Stuurgroep van Landbouwschap, zuivel (NZO) en Ministerie van LNV. Deze vroeg het

PR om het lopende onderzoek over kwaliteit in deze richting bij te sturen. Het PR heeft, via een oproep in Praktijkonderzoek, een klankbordgroep van veehouders opgericht. Deze heeft inmiddels enkele vergaderingen achter de rug.

Er gebeurt intussen veel meer op dit gebied. Er zijn initiatieven vanuit de veehouders, de zuivel, dierenartsen en andere instanties, en er lopen diverse projecten in het land.

Het is duidelijk dat afstemming nodig is, en de Stuurgroep werkt daaraan.

Consument wil weten of produkten op een 'verantwoorde' manier zijn voortgebracht.

Men spreekt van G.A.P: Goede Agrarische Praktijk. Dat is een nauwkeurige beschrijving van alle onderdelen van de melkproductie, en van de manier van werk uitvoeren. Kwaliteitsgaranties kunnen daarbij worden ingebouwd.

Beschrijving kwaliteitsgarantie

Het maken van een complete nauwkeurige beschrijving met kwaliteitsgaranties is niet de eerste zorg van het praktijkonderzoek. In de praktijk is een voorkeur voor de geleidelijk opbouw van een zorgsysteem. Kwaliteitszorg houdt in dat een afnemer (consument) zekerheden krijgt over producten en produktiewijze. De veehouder kan bijvoorbeeld aantonen dat alleen krachtvoer is gekocht bij leveranciers die zelf een kwaliteitssysteem hebben. Ook voor andere leveranciers van goederen en diensten geldt dit (dierenarts, machines etcetera). Vervolgens toont hij ook aan dat zijn eigen werk voldaan heeft aan specificaties voor werkmethoden, meetpunten en dergelijke. Wie deze gedachten toepast op de eerder genoemde wensen van consumenten, zal spoedig ontdekken dat hier enorm veel denkbaar is, en dat het opstellen van normen en specificaties vaak heel moeilijk zal zijn. Eén van de uitgangspunten is, dat de Stuurgroep zoveel mogelijk ge-

bruik wil maken van gegevens die al ergens beschikbaar zijn en zo weinig mogelijk extra administratie en rompslomp opleveren. Het zal niet zo zijn dat er een hogere prijs komt voor melk binnen een nieuw zorgsysteem. Het gaat er veel meer om, dat ons produkt kan blijven concurreren op de internationale markt. Gaat het dan alleen maar geld kosten? Dat is niet gezegd. Kwaliteitszorg kan ook geld opbrengen. We zijn bezig om te kijken of dat ook voor de melkproductie geldt, en of besparingen mogelijk zijn. Daarvoor moeten eerst de kosten die met kwaliteit te maken hebben goed doorgelicht worden, en dat lijkt haalbaar.

Hoe de verdere ontwikkeling ook zal zijn, zeker is wel dat hier een taak ligt voor het PR. Dat blijkt ook als we terugkijken naar wat er eerder gedaan is. Er zijn veel onderzoeksresultaten die zouden kunnen worden toegepast in een systeem van kwaliteitszorg, zoals mestaanwending, mineralen, natuurbeheer, melkspoelwater en dergelijke. Immers, als men straks in een zorgsysteem bepaalde criteria wil opnemen, zal goed duidelijk moeten zijn wat in redelijkheid van een veehouder gevergd mag worden als een bepaald belang gediend moet worden tegen acceptabele voorwaarden.